

แบบรายงานการดำเนินการวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ประเภทของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ	สถานศึกษาปลอดภัย
ชื่อวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	สถานศึกษาปลอดภัยด้วย SMART-Safety Model
โรงเรียน ประชากรรัฐประชากิจ	สหวิทยาเขต 3
ชื่อ-สกุล ผู้บริหารสถานศึกษา	นายสมมาต โพธิ์ทอง
จำนวนครูทั้งหมด 56 คน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1022 คน

1. ความสำคัญของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 1 กล่าวถึง การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัยจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ได้แก่ ภัยจากยาเสพติด ภัยจากภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 ก่อให้เกิดความการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล ทักษะคน ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม พฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อการเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ ความซับซ้อนและความรุนแรงส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้หลายพื้นที่ทั่วโลกยังเกิดปัญหาภัยพิบัติ ซึ่งมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบวิธีการ รวมถึงพฤติกรรมของคนในสังคมที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินโดยตรง เห็นได้จากสถิติการเกิดภัยพิบัติที่ผ่านมา เช่น ภาวะโลกร้อน การเกิดอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม เป็นต้น

ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยปัจจุบันได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อ วิธีการดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็ก เยาวชนในหลายรูปแบบ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และทวีความรุนแรงมากขึ้นเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทัศนคติ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การห่างเหินจากศาสนา การทะเลาะวิวาท ติดยาเสพติด การเสพยา ลามกอนาจาร ติดเกม รวมทั้งการจมน้ำ เสียชีวิต และการประสูติเหตุจากการเดินทางของเด็กและเยาวชน ฯลฯ อีกปัญหาหนึ่งที่มีแนวโน้มรุนแรงและหนักมากจนน่าวิตกกังวล คือ การแพร่ระบาดของสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อลามกอนาจาร จนทำให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่งขาดภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออยู่แล้ว มีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจนนำไปสู่ปัญหาต่างๆ นอกจากนี้สภาพปัญหาทางเพศของเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นในปัจจุบันค่อนข้างรุนแรงและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปราศจากการป้องกัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เด็กซึ่งยังไม่มีความพร้อม ต้องดูแลตนเองและบุตร ต้องหาทางออกด้วยการทำแท้งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ทำให้เสียอนาคตที่ดีในชีวิตทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ปัญหาครอบครัวแตกแยก การทอดทิ้งลูกให้เป็น ลูกกำพร้า ซึ่งเด็กที่ถูกทอดทิ้งเหล่านั้นมีความเปราะบางด้านทางสภาพจิตใจและกลายเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 12) สอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2544 : 9-11) ซึ่งกล่าวว่า ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับ

สังคมในทุกส่วนของโลก โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปแบบก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการสื่อสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ได้มีการไหลทะลักของข้อมูลข่าวสาร เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยเฉพาะผลกระทบทางลบที่มีอิทธิพลต่อเด็กได้แก่ปัญหาทางเศรษฐกิจปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันกันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวไม่เหมาะสม ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง การปรับตัวที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์หรือไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ของสังคม ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลจนทำให้ไม่อาจดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร กลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด คือ นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอายุอยู่ในช่วงก้าวสู่วัยรุ่น เป็นช่วงที่ร่างกายและสภาพจิตใจเกิดการเปลี่ยนแปลง วุฒิภาวะทางอารมณ์ ยังไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทั้งทักษะและประสบการณ์ ในการเผชิญหน้ากับปัญหาเกิดความวิตกกังวล เกิดความสับสนต่อการปฏิบัติตนในกลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรม การแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน กระด้างกระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เชื่องซึม พุดจา ก้าวร้าวไม่สุภาพ โต้เถียง เสียงดั่งอะอะโวยวาย ผลการเรียนรู้ตกต่ำไม่สนใจ เรียน หนีเรียน มาเรียนสายเป็นประจำ การใช้สารเสพติด

จากสถานการณ์และปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการศึกษารวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ และมาตรการในการดูแลความปลอดภัยของ นักเรียนทุกคนในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ เช่น อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคาร ประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ของสถานศึกษา เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ การเดินทางไป - กลับ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ การร่วมกิจกรรมสำคัญ อุบัติภัย เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย และปัญหาทางสังคม เช่น การล่อลวงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ สารเสพติด การทะเลาะวิวาท การถูกล่อลวง การลักพา สื่อลามกอนาจาร อบายมุข ด้านสุขภาพอนามัย นักเรียน ด้านสัตว์ มีพิษ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานศึกษาได้มีการวางแผนจัดระบบรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาที่ เหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ ดังเช่น ผลการสำรวจภาวะ สุขภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 ในประเทศไทย โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2556 : 12 - 13) ได้พบว่า นักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 6.1 มีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 13 ปี ร้อยละ 4.5 และเคยมีเพศสัมพันธ์กับบุคคล 2 คน หรือมากกว่าร้อยละ 5.5 และมีการใช้ถุงยางเป็นประจำร้อยละ 38.4 และจากการศึกษาวิจัยของศูนย์เพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี รายงานว่า การจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่สูงเป็น อันดับหนึ่ง ประเทศไทยมีเด็กเสียชีวิตจากการจมน้ำสูงกว่าประเทศพัฒนาแล้ว 5.15 เท่า การเสียชีวิตจาก การจมน้ำในกลุ่มเด็ก 15 ปี ช่วงปี 2547-2551 เฉลี่ย 1,431 รายต่อปี หรือวันละ 4 คน โดยกลุ่มอายุ 10-14 ปี มีอัตราการเสียชีวิต 5.27 คน ต่อ 100,000 คน หรือ ร้อยละ 24.6 ของการตาย จากการบาดเจ็บมีอายุต่ำกว่า 10 ปี มีประมาณ 12 คน ต่อ 100,000 คน และช่วงเดือนเมษายนของทุกปี เป็นช่วงที่มีเด็กจมน้ำเสียชีวิต มากที่สุด เฉลี่ย 359 คน เป็นการจมน้ำในแหล่งน้ำ ใกล้บ้าน สำหรับสาเหตุจากการจมน้ำ พบว่า ร้อยละ 80 ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือประมาณ 11 ล้านคน ว่ายน้ำไม่เป็น เด็กชายมีโอกาสเสียชีวิตจากการจมน้ำ มากกว่าหญิง 1.8 เท่า ในแต่ละช่วงที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะช่วงอายุ 10-12 ปี พบว่า อัตราการเสียชีวิต ในเด็กหญิงสูงกว่าชาย ในส่วนกลุ่มเด็กโตมักเกิดจากความประมาทในการว่ายน้ำเล่น การช่วยคนตกน้ำ หรือ การเดินทางโดยทางน้ำ และพบว่าบางกรณีมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมด้วย นอกจากนี้ ยังมีข้อมูล

การสำรวจในส่วนของความเสียด้านสังคม เศรษฐกิจ และครอบครัว เช่น ข้อมูลโครงการ Child Watch ในปีพ.ศ.2553-2554 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 13 - 14) พบว่า มีเด็กถึงร้อยละ 14 ที่ต้องถูกทอดทิ้งให้อยู่บ้าน คนเดียวหลังเลิกเรียน ในประเด็นนี้ พบว่า หลายพื้นที่ของประเทศ เด็กและเยาวชนถูกทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพัง หรืออยู่กับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับการเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการอยู่อาศัยของเด็ก ซึ่งพบว่าเด็กไทยร้อยละ 35 ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนต้องตกอยู่ในภาวะเสี่ยงขาดความรัก ขาดความอบอุ่น ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยต้อง เผชิญหน้ากับความเสี่ยงหลากหลายรูปแบบ อาทิ ปัญหาพื้นที่เสี่ยง และอบายมุข ที่กลาดเกลื่อนเมืองที่มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นทุกขณะ อีกทั้งการเข้าถึงสื่อใหม่ได้ง่ายและรวดเร็วสร้างพฤติกรรม เสี่ยงมากมาย ทั้งเรื่องเพศ ความรุนแรงและอาชญากรรม เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2554 การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ มีจำนวน 35,049 คดี สาเหตุการกระทำผิดส่วนใหญ่ มาจากการคบเพื่อนสูงสุด จำนวน 15,769 คดี ร้อยละ 44.99 รองลงมาเป็นความคึกคะนอง จำนวน 7,038 คดี ร้อยละ 20.08 และรองลงมาเป็นคดีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จำนวน 3,305 คดี ร้อยละ 9.42 จะเห็นได้ว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ทั้งสภาวะร่างกาย สภาพครอบครัว สภาพแวดล้อม ตลอดจนปัจจัย อื่นๆ ในลักษณะที่เป็นวงจร ในส่วนของ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้สรุปว่าในประเทศไทยมีผู้ใช้ อินเทอร์เน็ต รวมประมาณ 4.5 ล้านคน โดยผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชน และแม้ว่าอินเทอร์เน็ต จะมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่ก็มีความอันตรายไม่น้อยสำหรับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นแหล่งการเกิดปัญหาการล่อลวงเด็กและก่อให้เกิดความเสียหายกับตัวเด็ก ปัญหาของการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อล่อลวงเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการล่อลวงไปข่มขืน ทำอนาจาร หรือแม้แต่การลักพาตัวไป โดยเฉพาะการพูดคุยกันในห้องแชทผ่านอินเทอร์เน็ต ที่นำไปสู่การนัดพบกันของ คู่ สันทนาทั้งสองฝ่าย ซึ่งไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน รวมทั้งเนื้อหาที่น่าเสนอในหน้าเว็บไซต์เชื่อมโยงกันทั่วโลก มีจำนวนไม่น้อยที่น่าเสนอเนื้อหาไม่เหมาะสมกับเด็ก เช่น เนื้อหาทางเพศ เนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการเสนอขายสินค้าที่ไม่เหมาะสม หรือส่งเสริมการใช้ความรุนแรง

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสม และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังของประเทศ การศึกษาจึงหมายถึงการเจริญงอกงาม เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงาม คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ถ้าประเทศใดประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 18) ดังนั้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีอายุช่วง 3-18 ปี จึงนับว่ามีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ สติปัญญา การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อประโยชน์ในการอยู่รวมกันกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเนื่องจากเด็กต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนวันละประมาณ 7-8 ชั่วโมง โรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ ค่านิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อจิตใจความสนใจและอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไป ตลอดจนชีวิตการทำงานของเด็กทุกคน เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 14-15) ดังนั้น การหมั่นดูแลเอาใจใส่และสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ปลอดภัยและการกำหนดมาตรการป้องกันภัยในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด นอกจากจะช่วยในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กในโรงเรียนแล้ว ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นด้านระบบความปลอดภัยให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองอีกด้วยเช่นเดียวกัน เพราะ

โรงเรียนถือเป็นบ้านหลังที่สองของนักเรียน ที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน หากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ปลอดภัย จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุไม่คาดคิดได้ เพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่มักเกิดในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา จึงต้องให้ความสำคัญร่วมกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข สถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยง จุดอันตราย หมั่น ตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ภายในโรงเรียนด้วยว่าชำรุดเสียหายหรือไม่ หากชำรุด ให้รีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอันน่าเศร้าสลดที่ได้ คร่าชีวิตนักเรียน เช่น เครื่องเล่นเด็กล้มทับเด็กเสียชีวิต เด็กถูกตุ๊กทำน้ำเย็นไฟฟ้าดูด เป็นต้น รวมถึงนักเรียนที่ต้องรู้จักการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและน่าอยู่ให้กับสถานที่ที่เป็นที่อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี และเติบโตเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2552)

การสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความสุขและการมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเองในสภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องมีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 : 22) ในการดำเนินงานในเรื่องความปลอดภัยถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถละเลยได้ เมื่อเหตุการณ์ปกติเรามากไม่คิดอะไร แต่พอเกิดเรื่องราวจะกลับคิดว่าทำไมต้องเป็นโรงเรียนของเรา เช่น กรณีเด็กตกจากที่สูงก็เกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม อีกส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่เป็นนิสัยที่ไม่ปลอดภัยของนักเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงวิธีการที่ไม่ปลอดภัย และสร้างพฤติกรรมที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นเป็นนิสัยขึ้น นักเรียนที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังของชาตินั้น ต้องมีความรู้พฤติกรรมในเรื่องของความปลอดภัย ซึ่งเป็นไปตามระบบประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และมาตรฐานด้านที่ 10 คือ ผู้เรียนต้องมีสุขภาพจิตดี มีสุขภาพที่ดี ป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ดังที่ (ชินภัทร ภูมิรัตน, 2552) ได้บรรยายพิเศษในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแนวทางในการดำเนินการ ด้านสวัสดิการศึกษานในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุว่า การบริการด้านความปลอดภัยนั้น ควรครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ คือ ตัวนักเรียน เพราะเรื่องอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก็หมายถึงจากตัวนักเรียน เราจะดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนของเรา มีความปลอดภัย ประการที่ 1 คือ นักเรียนที่เป็นผู้ด้อยประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงภัยอันตรายก่อน คนที่อ่อนประสิทธิภาพมองอะไรผ่านไปโดยที่ไม่ถูกคิดว่าสิ่งนี้จะก่อให้เกิดอันตรายได้ มองเห็นสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องสนุกเป็นของเล่น ใหม่ๆ ที่บางครั้งอาจเกิดอันตราย ประการที่ 2 เมื่อรู้ถึงภัยอันตรายต้องรู้วิธีการรักษาความปลอดภัย รู้วิธีการ หลีกเลี่ยงและช่วยตนเองให้ได้ ประการที่ 3 ต้องพยายามปลูกฝังให้เป็นกิจนิสัยของนักเรียน โดยใช้หลักจิตวิทยา ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยในการรักษาความปลอดภัย จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองคลายความกังวล ช่วยลดความเจ็บป่วยในการได้รับบาดเจ็บในอันตรายที่เกิดขึ้นโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำกับดูแลโรงเรียนในเขตพื้นที่ให้มีแนวทางในการรักษาความปลอดภัย โดยเริ่มต้นต้องมีนโยบายในการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน ครอบคลุมโรงเรียนทุกแห่ง เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองรับทราบ ว่า โรงเรียนได้มีมาตรฐานส่งเสริมความปลอดภัยกับเด็กนักเรียน ต้องศึกษากฎระเบียบต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้อง และชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม มีการวางแผนในการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา จัดกิจกรรมสอดแทรกการรักษาความปลอดภัย โดยสิ่งที่จะต้องดำเนินการมีอยู่ 3 สิ่ง คือ 1) สิ่งที่ต้องทำ คือ กฎระเบียบต่างๆที่ต้องศึกษาภายในสถานศึกษามีกฎอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง ต้องดูกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่ามีอะไรบ้าง และที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น กระทรวงคมนาคม เพราะความปลอดภัยของเด็กนั้นเริ่มตั้งแต่การเดินทางจากบ้านถึงโรงเรียน และเดินทางจากโรงเรียนถึงบ้าน ต้องได้รับความปลอดภัย 2) สิ่งที่ต้องเน้น เป็นเรื่องที่พิจารณาเป็นบริบทของแต่ละพื้นที่ สถานที่ตั้งของโรงเรียน กฎระเบียบที่ออกมาจะเป็นกลางจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องก็ได้ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของโรงเรียน เช่น โรงงานอุตสาหกรรมมีการปล่อยสารพิษ อากาศมีพิษ โรงเรียนอยู่ใกล้แม่น้ำจึงมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุจากทางน้ำ นอกจากนี้ยังต้องติดตามคู่มือของการได้รับอันตรายของนักเรียนที่ผ่านมา ทั้งการเดินทางบนท้องถนน การเดินทางทางน้ำ อันตรายจากการทะเลาะวิวาท ยาเสพติด เป็นข้อมูลประกอบด้วย และ 3) สิ่งที่ต้องดูแล คือ การดูแลสถานที่ที่เป็นจุดเสี่ยงในการเกิดอันตราย จะต้องดูแลให้สม่ำเสมอ ไม่หย่อนยาน ทำให้เป็นกิจนิสัย และต้องมีผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ความปลอดภัยของนักเรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียน เพราะนอกจากจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและปลอดภัยแล้ว ยังมีผลทางตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดถึงการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่าโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดรองลงมาจากสถาบันครอบครัว เด็กบางคนใช้ช่วงเวลาการอยู่โรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน จนบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านที่สองของเด็กและคุณครูเปรียบเหมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็กเช่นเดียวกัน บทบาทของโรงเรียนจึงไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ที่ส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของเด็ก รวมทั้งปกป้องคุ้มครองเด็กนักเรียนจากภัยอันตรายต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัย และมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การบริหารจัดการศึกษามุ่งเน้นประสิทธิภาพ พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ส่งเสริมความปลอดภัย สร้างความมั่นใจให้สังคม คุ้มครองความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจน การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือหรือเยียวยา และแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นเอกภาพ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืน สถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนมากเนื่องจากนักเรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษา วันละ 6 - 7 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะคิด ค่านิยม ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับในโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก สถานศึกษาจึงเป็นสถาบันที่สร้างเสริม ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและทำประโยชน์ต่อประเทศชาติได้อย่างเต็มความสามารถต่อไป (เอ็มอีซีมา วัฒนบูรานนท์, 2548)

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งอยู่ที่ตำบลประสาธสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีขนาดพื้นที่ 43 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา มีอาคารเรียนและอาคารประกอบ จำนวน 11 หลัง ดังนี้

1) อาคารเรียน	5 หลัง
2) อาคารโรงฝึกงาน	2 หลัง
3) ห้องน้ำ	2 หลัง
4) หอประชุม	1 หลัง
5) อาคารอเนกประสงค์	1 หลัง

โดยรายละเอียดอาคารแต่ละหลังมีดังนี้

๑. อาคารเรียนแบบ 216 ค. ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2521
๒. อาคารเรียน แบบ CS213 B ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2529 จากงบประมาณเงินกู้ตามโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.2 รุ่น 3)
๓. อาคารเรียนแบบ 316 / 27 พ ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2539
๔. อาคารศิลปะ - ดนตรี ก่อสร้างจากเงินงบประมาณพัฒนาตำบล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2520
๕. อาคารศรัทธาในปีกาญจนาภิเษก ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนบริจาคเงิน และทรัพย์สิน เพื่อก่อสร้างเป็นที่ระลึกในปีกาญจนาภิเษก ใช้เป็นอาคารเรียน ชั่วคราว
๖. โรงฝึกงานแบบมาตรฐาน จำนวน 2 หน่วย ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2525
๗. โรงฝึกงานแบบ Gen H – Gen I จำนวน 2 หน่วย ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2529
๘. หอประชุม - โรงอาหาร แบบ 100 / 27 1 หลัง ก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2537
๙. ห้องน้ำห้องส้วม ชาย 8 ที่ จำนวน 1 หลัง ก่อสร้างเมื่อ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2524
๑๐. ห้องน้ำห้องส้วมหญิง 7 ที่ จำนวน 1 หลัง ก่อสร้างเมื่อ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2528
๑๑. อาคารพระครูประศาสน์สิทธิรักษ์ เป็นอาคารอเนกประสงค์ ก่อสร้างจากงบประมาณการบริจาค จากพระครูประศาสน์สิทธิรักษ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดปราสาทสิทธิ์ และผู้มีจิตศรัทธาบริจาคสมทบ ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2548

ห้องที่จัดไว้ใช้ปฏิบัติกิจกรรมเฉพาะมีทั้งหมด 20 ห้อง ได้แก่

1. ห้องคอมพิวเตอร์	จำนวน 2 ห้อง
2. ห้องปฏิบัติการทางภาษา	จำนวน 1 ห้อง
3. ห้องปฏิบัติการไฟฟ้า	จำนวน 1 ห้อง
4. ห้องพลานามัย	จำนวน 1 ห้อง
5. ห้องบูรณาการ	จำนวน 1 ห้อง
6. ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	จำนวน 6 ห้อง
7. ห้องสมุด	จำนวน 1 ห้อง
8. ห้องสื่อการเรียนรู้	จำนวน 1 ห้อง
9. ห้องโสตทัศนอุปกรณ์	จำนวน 1 ห้อง
10. ห้องศิลปะและดนตรี	จำนวน 1 ห้อง

โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ได้กำหนดมาตรการความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา 4 กลุ่มภัย ได้แก่

- 1) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสขภาวะทางกายและจิตใจ
- 2) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์
- 3) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ
- 4) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์

โดยใช้มาตรการ 3 ป ได้แก่ (1) การป้องกัน (2) การปลูกฝัง และ (3) การปราบปราม

ด้านการป้องกันโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ดำเนินการไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรค หรือความปลอดภัยต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา

ด้านการปลูกฝังโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึกและเจตคติที่ดี การสร้างเสริมประสบการณ์ ให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการปราบปรามโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาการช่วยเหลือเยียวยา พันฟู โดยดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายเป็นหลัก ในส่วนภาคปฏิบัติเน้นย้ำเรื่องใกล้ตัวนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้เป็นสำคัญ คือ การตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ จัดให้มีป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนในบริเวณที่จะเป็นอันตราย จัดทำคู่มือการบำรุงรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ สำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่วสุมและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา และมอบหมายตามสายงานให้งานอนามัยของโรงเรียน จัดประชุม/วางแผนการดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย สะอาด ดูแลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดระบบรักษาความปลอดภัย ควบคุมการดูแลในเรื่องของการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัเรื่องเพศ ยาเสพติด ภัยต่างๆ ไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา โดยอาศัยเครือข่ายชุมชน ผู้ปกครอง ช่วยกันดูแล โดยคำนึงถึงมาตรการความปลอดภัย (MOE Safety Center) และการดำเนินงานตามมาตรการ 3 ป. เป็นสำคัญโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ จึงดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดภัย และจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ ด้วย SMART - SAFETY Model โดยทฤษฎีระบบ (Systems Theory) เป็นกรอบแนวคิด

2. จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1 จุดประสงค์

- 2.1.1 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 2.1.2 เพื่อดำเนินงานด้านความปลอดภัยสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2.1.3 เพื่อสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา

2.2 เป้าหมาย

- 2.2.1. เชิงปริมาณ
 - 1) สถานศึกษามีแผนด้านความปลอดภัย
 - 2) นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับความคุ้มครองดูแลให้มีความปลอดภัย
 - 3) สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

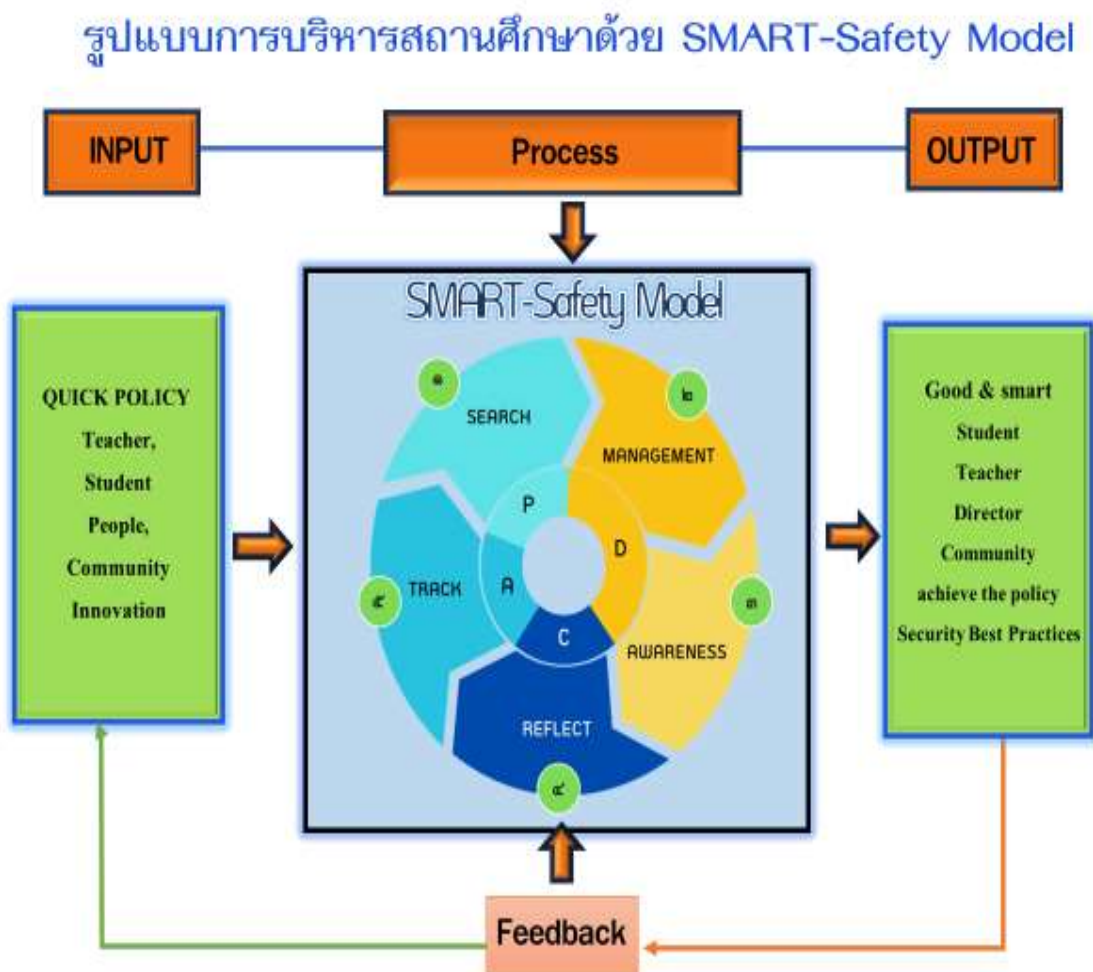
2.2.2 เชิงคุณภาพ

สถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านความปลอดภัยสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

3.1 การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ได้ออกแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างความปลอดภัย SAFETY Model เป็นรูปแบบในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย SMART - SAFETY Model ในสถานศึกษาของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจเพื่อตอบสนองนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยใช้เทคนิคกระบวนการของทฤษฎีระบบ (System Theory) หลักการมีส่วนร่วม (participation) และวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เน้นการใช้แนวคิด การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ ทั้งระบบโรงเรียนมีแนวคิดหลักการสำคัญในการออกแบบผลงานและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมาย โดยมีทฤษฎีอ้างอิง เชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกกิจกรรม โดยมีการออกแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างความปลอดภัย SMART - SAFETY Model ดังต่อไปนี้

3.2 การดำเนินงานตามโครงการ

3.2.1 ข้อมูลนำเข้า (Input)

- ศึกษานโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 2566 ศึกษาวาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ความปลอดภัยของสถานศึกษา

- ศึกษารูปแบบ/วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุขและปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้กับนักเรียนให้มีความสามารถในการดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม

- ศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่กล่าวถึง การมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา

- ศึกษาแนวทางการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยมุ่งพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- ศึกษาแนวทาง วิธีการ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ แนวทางการส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนดูแลช่วยเหลือหรือเยียวยา แก้ไขปัญหา

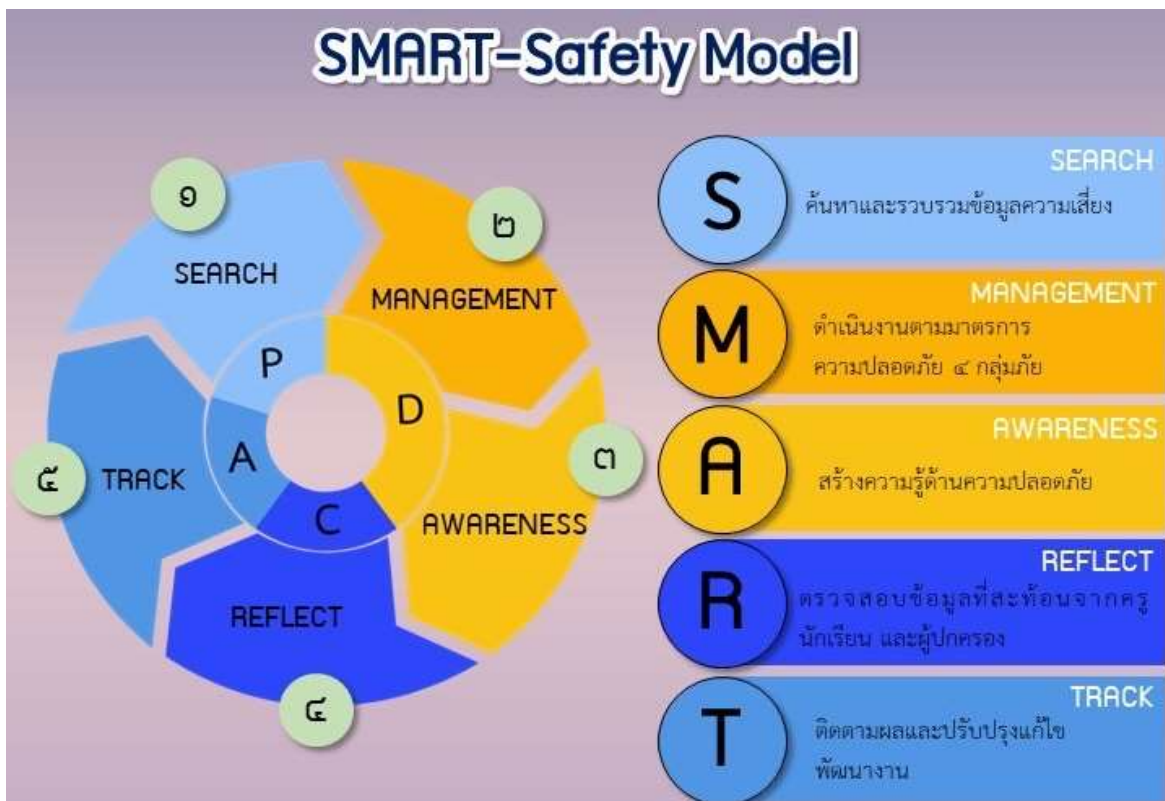
- ศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถนำมาเป็นฐานข้อมูลแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการตาม มาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุดและไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก สร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นให้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ปกครอง ชุมชนรอบโรงเรียนในเรื่องความปลอดภัย

- ศึกษานโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ในเรื่องของนโยบายสู่การปฏิบัติในเรื่อง MOE Safety Center สถานศึกษาปลอดภัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัย จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีระดับสถานศึกษา

- ศึกษาความเหมาะสมของบุคลากรในการร่วมกันขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรม ตามนโยบาย ตลอดจนศึกษาเครือข่ายที่จะร่วมกันดำเนินการเสริมสร้างความปลอดภัย SMART - SAFETY Model

3.2.2 กระบวนการ (Process)

โรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ ดำเนินการไปสู่ผลผลิต ผลลัพธ์ ของโรงเรียน ด้วยรูปแบบ SMART - SAFETY Model ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

- **P: Plan to Performance** โรงเรียนร่วมกันทุกฝ่ายในการวางแผน กำหนดทิศทาง รูปแบบในการ ดำเนินการประเด็นต่างๆ ทั้งด้านการพัฒนานักเรียน พัฒนาครู พัฒนาโรงเรียน ให้มุ่งสู่ความมี ประสิทธิภาพและคุณภาพ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลจาก 3 ประเด็นดังต่อไปนี้ มาวางแผน

1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่สถานศึกษาปลอดภัยอย่างยั่งยืน โดยเน้นการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มาเป็นส่วนในการร่วมกันตัดสินใจ ลงมือทำ ช่วยเหลือ และร่วมกันติดตาม ประเมินผล

2) วิเคราะห์ข้อมูล และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่สถานศึกษาปลอดภัย ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนประสาทรัฐประชา กิจ นำมากำหนดรูปแบบ ขอบข่าย และแนวทางในการพัฒนาและแก้ปัญหา

3) สร้างรูปแบบสถานศึกษาปลอดภัยที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนประสาทรัฐประชา กิจที่เอื้อต่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนได้ออกแบบ นวัตกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย SAFETY Model ได้แก่ SMART - SAFETY Model เพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ ทั้งระบบ อย่างยั่งยืนของโรงเรียนประสาทรัฐประชา กิจ

- **D: Do to Management/Awareness** โรงเรียนประสาทรัฐประชา กิจ ได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่(1) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา/หน่วยการเรียนรู้ (2) การพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านวิชาการของคณะครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปแบบ Active Learning ด้านความปลอดภัย ทั้งในห้องเรียนนอกห้องเรียน (3) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

กำกับติดตาม ตามภาระงานกิจกรรม 9 ประการ ข้างต้นที่ผ่านมา (4) ลงมือจัดกิจกรรมผ่านโครงการ/กิจกรรม โดยกำหนดลงตามแผนปฏิบัติการประจำปี ลงสู่การปฏิบัติตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ จากคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตลอดปีการศึกษา (5) ดำเนินการ PLC ระหว่างการปฏิบัติ ระหว่างดำเนินการ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดระหว่างการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที (6) รายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดภายใน 7 ของแต่ละโครงการ/กิจกรรม ตามระยะเวลา (7) สั้นปีงบประมาณรายงานผลการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม (8) PLC ถึงข้อค้นพบทั้งด้านบวกและด้านลบจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม (9) รายงานข้อมูลต่อผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา

- **C: Check to Reflect/Track** โรงเรียนประสาทรัฐประชาจิก ดำเนินการตามในข้อนี้ควบคู่ไปกับข้อDO พร้อมกับกิจกรรม PLC เป็นหลักในการฟังเสียงสะท้อนกลับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มาติดต่อราชการกับทางโรงเรียน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การนิเทศ (Check) เมื่อคณะครูนำแผนงานโครงการต่าง ๆ สู่การปฏิบัติ ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ คอยนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติแก้ไขปรับปรุงให้ทันท่วงที อยู่เสมอ โรงเรียน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐานตามหลักการกระจายอำนาจหลักการมีส่วนร่วมมาใช้เสริมในการปฏิบัติ

- **A: Action /Track** โรงเรียนประสาทรัฐประชาจิก ดำเนินการประเมินผลและการปรับปรุง (Action) เป็นการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในแต่ละภาคเรียน โดยกำหนดไว้อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยคณะกรรมการที่รับมอบหมายตามคำสั่ง นำผลที่จากการติดตามมาวิเคราะห์ ข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุง แก้ไขในการใช้นวัตกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย SMART - SAFETY Model และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่นวัตกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย “SMART - SAFETY Model” ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ Link QR code (<http://www.ppschool.ac.th/>) Facebook, Youtube ของโรงเรียน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

3.2.3 ประสิทธิภาพการดำเนินการ

ประสิทธิภาพจากการดำเนินการของโรงเรียนประสาทรัฐประชาจิก เกิดจากมีแผนงาน/ปฏิทินในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการติดตามโครงสร้างสายงานที่ชัดเจน มีกระบวนการ PLC ที่ดำเนินการเป็นระยะๆ เพื่อช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหาและมี 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ตลอดจนโรงเรียนมีนวัตกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย “SMART - SAFETY Model” ช่วยในการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ส่งผลให้โรงเรียนมีมาตรการด้านความปลอดภัยจากภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสิทธิเสรีภาพทางสังคม และสภาพแวดล้อมบรรยากาศในสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ สร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และนำสถานศึกษาไปสู่สถานศึกษาปลอดภัยอย่างยั่งยืน

4. ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการดำเนินงานด้วยรูปแบบนวัตกรรม Smart-Safety Model ส่งผลให้นักเรียน ครู และบุคลากร เกิดความปลอดภัยตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ดังนี้

- 4.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 4.2 โรงเรียนมีแผนความปลอดภัยและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- 4.3 นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับความคุ้มครองดูแลให้มีความปลอดภัย
- 4.4 โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัย

5. ปัจจัยความสำเร็จ (เอกสารอ้างอิงหน้า 17-30)

- 5.1 นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- 5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สร้างขวัญกำลังใจ มีการประชุมกับคณะครู สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 5.3 ภาคีเครือข่าย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา วัดปราสาทสิทธิ์ เทศบาลตำบลศรีดอนไผ่ ผู้นำชุมชน สถานีตำรวจภูธรหลักห้า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปราสาทสิทธิ์ สาธารณสุขอำเภอ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานกิจกรรมด้านความปลอดภัย

6. บทเรียนที่ได้รับ

การทำงานเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมาย สิ่งสำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ให้กับทีมงาน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของคณะครู นักเรียนและชุมชน รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และหากมีความพร้อมด้านทรัพยากร ด้าน คน เงิน งบประมาณและเทคโนโลยี จะช่วยให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วยิ่งขึ้น

การนำรูปแบบนวัตกรรมสถานศึกษาปลอดภัย “Smart-Safety Model” ควรปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทีมงานอย่างชัดเจนเพื่อให้ นวัตกรรม “Smart-Safety Model” เกิดประโยชน์สูงสุด

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้ (เอกสารอ้างอิง หน้า 20)

7.1 การเผยแพร่

- 7.1.1 เผยแพร่ในเว็บไซต์โรงเรียน http://www.ppschool.ac.th/pp_web2561/index.html
- 7.1.2 เฟสบุ๊กโรงเรียน <https://web.facebook.com/PPschool.RB>
- 7.1.3 เผยแพร่ในเว็บไซต์กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

7.2 รางวัลที่ได้รับ

- 7.2.1 รางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี พ.ศ.2566 สถานศึกษาปลอดภัย และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 7.2.2 รางวัลเกียรติบัตรยอดเยี่ยม อันดับที่ 1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
- 7.2.3 โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับ SCQA

7.2.4 รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดคลิปวิดีโอหัวข้อ safety เสริมสร้างความปลอดภัย
ในสถานศึกษา

7.2.5 รางวัลระดับเหรียญทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยสะอาดและอบายมุข

7.2.6 รางวัลสถานศึกษาปลอดภัยระดับดีเด่น จากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นายสมมาต โพธิ์ทอง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ

19 กรกฎาคม พ.ศ .2566

ภาคผนวก

การประชุมรับฟังความคิดเห็นกับคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการสร้างหลังคาทางเดินตั้งแต่ทางเข้าโรงเรียนถึงโรงอาหารและปรับปรุงพื้นที่ต่างๆ ของโรงเรียน เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2565

ภาพก่อน-หลังการก่อสร้างหลังคาทางเดินตั้งแต่ทางเข้าโรงเรียนถึงโรงอาหาร

ภาพก่อน-หลังการก่อสร้างหลังคาด้านหลัง shop อุตสาหกรรม

ภาพก่อน-หลังการพัฒนาด้านข้างและด้านหลัง shop การงาน

ภาพก่อน-หลังการพัฒนาพระพุทธรูปประจำโรงเรียน

ภาพก่อน-หลังการพัฒนาเขื่อนด้านหน้าอาคารศรัทธา

ภาพก่อน-หลังการพัฒนาพื้นที่ด้านข้างโรงอาหาร

การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้

ตัวอย่างกิจกรรมที่จัดร่วมกับภาคีเครือข่าย
เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรหลักห้า ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย
ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งจัดโดยสถานีตำรวจภูธรหลักห้า
ในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลศรีดอนไผ่ ได้จัดโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย ให้กับนักเรียนโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ
ในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี ได้มาจัดกิจกรรม อย.น้อย
ให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในอาหาร
ในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ร่วมกับเครือข่ายเฝ้าระวังและรู้เท่าทันสื่อ ได้จัด
อบรมให้ความรู้ ตามโครงการพัฒนาสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์
สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม จ.ราชบุรี ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕

โรงเรียนประสาทรัฐประชาศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

ที่	กิจกรรม	วันที่ดำเนินการ
1	จัดหน่วยการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม /กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน/ชุมนุม	ตลอดปีการศึกษา
2	กิจกรรมเสริมความรู้ เสี่ยงตามสาย	ตลอดปีการศึกษา
3	กิจกรรมแกนนำเยาวชน Gen-Z จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ให้นักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดประสาธสิทธิ์	2 ธันวาคม 2565
4	กิจกรรมแกนนำเยาวชน gen-z ร่วมเดินรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด	26 มิถุนายน 2565
5	กิจกรรมแกนนำเยาวชน gen-z ประชาสัมพันธ์พิษภัยจากบุหรี่เนื่องในวันงดสูบบุหรี่	30 มิถุนายน 2565
6	โครงการโรงเรียนปลอดภัย	ตลอดปีการศึกษา
7	โครงการห้องเรียนสะอาด บรรยากาศน่าเรียนรู้	ตลอดปีการศึกษา
8	โครงการประกวดเขตพื้นที่สะอาด	ตลอดปีการศึกษา
9	กิจกรรมห้องเรียนสีขาวประจำห้องเรียนแต่ละห้อง 1) ฝ่ายการเรียน มีหน้าที่จัดแหล่งเรียนรู้ เช่น จัดบอร์ดที่ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน 2) ฝ่ายการงาน มีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือ เช่นการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือด้านการเรียน มีหน้าที่ในการดูแลความสะอาดเรียบร้อยในห้องเรียน รักษาของมีค่าและทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดก็ซ่อมแซมให้ดีขึ้นเพื่อให้ใช้งานได้ต่อไป คอยดูแลป้องกันอุบัติเหตุในห้องเรียน 3) ฝ่ายสารวัตรนักเรียน เอื้อเฟื้อด้วยคุณธรรม ใช้หลักธรรม เช่นพรมวิหาร 4 ในการสอดส่องดูแลเพื่อร่วมชั้นเรียน โดยตรวจความเรียบร้อยทั่วไปในห้องเรียนและมุมอับ 4) ฝ่ายกิจกรรม สร้างสรรค์ด้วยกิจกรรม มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ทั้งในห้องเรียนและกิจกรรมในทุกระดับชั้น เช่น การเล่นกีฬา ดนตรี	ตลอดปีการศึกษา
10	กิจกรรมอาหารสะอาด รสชาติอร่อย	ตลอดปีการศึกษา
11	กิจกรรมสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	ตลอดปีการศึกษา
12	กิจกรรมตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา
13	กิจกรรมอบรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยโรงพยาบาลดำเนินสะดวก	ตลอดปีการศึกษา

กิจกรรม แขนงนำเยาวชน Gen-Z

ชมรมแกนนำเยาวชน Gen-Z ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ ให้กับนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดประสาธลสิทธิ์ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์
เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕

มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานศึกษา

